

Українська Арбітражна
Асоціація

Newsletter 1/2014

Арбітражна конференція у м. Стокгольм на тему: «РОЛЬ ПРАВА», 22 травня 2014 р.

22 травня 2014 р. у м. Стокгольм відбулася конференція на тему «Роль права». На цій конференції зібралися досвідчені арбітри, юридичні радники та корпоративні юристи для того, щоб обговорити питання щодо того, як визначається застосовне право у випадках, коли сторони договору його не узгодили, питання можливих наслідків імперативних положень національного законодавства, а також питання наскільки норми матеріального національного права можуть мати вплив на вирішення справи.

На конференції було розглянуто також наступні питання, що стосуються застосовного матеріального права:

- Яке право являється застосовним?
- Чи повинен арбітражний трибунал при вирішенні справи керуватися імперативними положеннями національного права?
- Яке право застосовують національні суди у міжнародних спорах?
- Чи має вибір права важливе значення у міжнародному арбітражі?
- Яка думка щодо цього корпоративних юристів?
- Чи можна арбітраж назвати ринком? Чи функціонує він належним чином у такому статусі? Які прогнози на майбутнє?

Гельсінський міжнародний арбітражний день

05 червня 2014 року у м. Гельсінкі буде проводитись Гельсінський міжнародний арбітражний день, основною темою якого буде «Визначення ролі арбітра». В ході зустрічі будуть досліджені питання ролі арбітра в ході арбітражного розгляду, питання відповідності арбітра очікуванням сторін, а також тому як винести безпечне рішення. Ефективне ведення арбітражного провадження та робота арбітрів також розглядатимуться у світлі нового Арбітражного Регламенту Фінської Торгово-промислової Палати.

Семінар включатиме вступне слово та три панелі:

- Вступне слово: «Арбітраж у Скандинавії у 21 столітті»
- Перша панель: «Практичний досвід, пов'язаний із Новим Арбітражним Регламентом 2013 року»
- Друга панель: «Арбітр у розпорядженні сторін»
- Третя панель: «Як винести безпечне рішення».

Семінар призначений для арбітрів, адвокатів і корпоративних юристів, зацікавлених чи залучених до вітчизняних та міжнародних арбітражів.

II Арбітражна школа

7-11 травня 2014 р. в офісах провідних юридичних фірм Baker&McKenzie та Астерс з успіхом пройшла II Арбітражна школа, організована спільно Українською Арбітражною Асоціацією та Лігою студентів Асоціації правників України.

Інтенсивна п'ятиденна програма включала базові та спеціалізовані курси з міжнародного арбітражу, представлені у формі лекцій, інтерактивних практичних занять та mock case. Робочою мовою Школи була англійська. Серед майже 30 учасників цього року були представники із України, Німеччини та Грузії.

Урочисте відкриття заходу розпочалося з привітальних слів координатора та спікера II Арбітражної школи Олени Перепелинської. Також до слова були запрошені партнер київського офісу Baker&McKenzie Ігор Сюсель, Виконавчий директор Асоціації правників України Олександра Егерт та Голова Ліги студентів Асоціації правників України у відставці Ганна Глущенко.

Протягом перших трьох днів учасникам була надана можливість вдосконалювати свої практичні навички в рамках роботи над mock case у

складі різних команд під керівництвом кваліфікованих тренерів - юриста юридичної фірми Sayenko Kharenko Олександра Друга та адвоката, юриста Західноукраїнського філії АО Arzinger Володимира Яремка.

В завершення інтенсивних тренінгів організаторами був ініційований Круглий стіл з питань кар'єрного росту в сфері міжнародного арбітражу, де учасникам була надана унікальна можливість поспілкуватися з досвідченими арбітрами та юристами, зокрема партнером AstarovLawyers Олегом Бекетовим, адвокатом, партнером юридичної фірми AGA Partners Іваном Касинюком, партнером юридичної фірми Sayenko Kharenko, Президентом Української Арбітражної Асоціації Тетяною Сліпачук, а також Джеймсом Кліффордом і Ольгою Трощенич. Модератором Круглого столу виступила Олена Макаренко – Керівник напряму «Міжнародна освіта, міжнародні відносини» Ліги студентів Асоціації правників України.

По закінченню Школи представники Української Арбітражної Асоціації та Ліги студентів Асоціації правників України привітали учасників іменними сертифікатами. За підтримки Колегії адвокатів «Муранов, Черняков і партнери» слухачам Школи також буде наданий безкоштовний доступ до ресурсів електронної бібліотеки «Наука права».

I Всеукраїнський конкурс письмових робіт з міжнародного комерційного арбітражу

4 квітня 2014 року відбулось нагородження переможців та фіналістів I Всеукраїнського конкурсу письмових робіт з міжнародного комерційного арбітражу. Учасників та призерів конкурсу привітали Президент УАА, партнер, керівник практики міжнародного арбітражу та міжнародної торгівлі юридичної фірми Sayenko Kharenko Тетяна Сліпачук, старший юрист юридичної фірми «Астерс», Генеральний Секретар УАА Ярослав Петров та радник юридичної фірми Sayenko Kharenko, член Правління УАА Олена Перепелинська.

За рішенням стипендіальної комісії у складі Тетяни Сліпачук, Ярослава Петрова, Олени Перепелинської та Маркіяна Мальського було визначено призерів Конкурсу. Перемогу в конкурсі здобула студентка Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т.Шевченка, Оксана Матіяш, яка отримала грошову винагороду, право стати кандидатом в члени Української Арбітражної Асоціації та можливість пройти оплачуване стажування в ЮФ Sayenko Kharenko.

Срібним призером став студент Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т. Шевченка Андрій Онисько. Він отримав грошову винагороду,

право стати кандидатом в члени Української Арбітражної Асоціації та можливість пройти стажування в ЮФ «Астерс».

ІІ місце розділили студентка Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т.Шевченка Вікторія Мартинкова, студентка Одеського національного університету імені І. І. Мечникова Анастасія Нгуєн та студент Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Андрій Шостацький. Бронзові призери отримали право стати кандидатом в члени Української Арбітражної Асоціації та корисну літературу в подарунок.

Довідка:

І Всеукраїнський конкурс письмових робіт з міжнародного комерційного арбітражу був спільно організований Лігою студентів ВГО «Асоціація правників України» та ГО «Українська Арбітражна Асоціація». Для участі в змаганнях студенти готували роботи на тему: «Арбітрабельність спорів: значення та вплив на розвиток міжнародного арбітражу».

Вебінар на тему Міжнародний арбітраж: міфи і сучасні технології

17 лютого 2014 року на порталі Закон.ру пройшов вебінар на тему Міжнародний арбітраж: міфи і сучасні технології. Захід відбувся за підтримки колегії адвокатів «Муранов, Черняков і партнери», юридичної фірми Baker & McKenzie CIS, Limited і Української Арбітражної Асоціація.

Доповідачі, Олександр Муранов, керуючий партнер колегії адвокатів «Муранов, Черняков і партнери» та Володимир Хвалей, партнер юридичної фірми Baker & McKenzie CIS, Limited, обговорили актуальні питання у сфері міжнародного комерційного арбітражу.

Пан Муранов розглянув питання застосування сучасних інформаційних технологій при розгляді справ у міжнародному комерційному арбітражі, зокрема він зупинився на наступному:

1. Інтернет як джерело інформації для сторін справи і для арбітрів.
2. Таємний аудіозапис, відеозапис на iPad, використання ноутбука і Skype.
3. Використання рейтингів юридичних фірм та баз даних в Інтернеті.

4. Ризики соціальних мереж і використання гаджетів під час усних слухань.
5. Інтернет як потужний PR- інструмент.
6. Ризики відмінностей між версіями текстового редактора і ризики автоматичного Check Spelling'a.

Пан Хвалеї у своїй доповіді представив десятку міфів про міжнародний арбітраж, деякі з них:

1. Арбітраж є швидким способом вирішення спорів.
2. Арбітраж є недорогим способом вирішення спорів.
3. Арбітражний розгляд є конфіденційним.
4. Арбітри не схильні до зовнішнього впливу.

Україна в дослідженні журналу Legal Insight

Правовий журнал Legal Insight спільно з Російською Арбітражною Асоціацією та CIS Arbitration Forum провів дослідження однієї з найбільш закритих практик юридичних фірм - міжнародного комерційного арбітражу, причому з фокусом на ринку країн СНД. Асоціація юристів України та Українська арбітражна асоціація виступили інформаційними партнерами.

Згідно із результатами дослідження, Україна посідає друге місце серед держав СНД за кількістю спорів, які розглядаються міжнародними арбітражами (40,7 % справ). МКАС при ТПП РФ і МКАС при ТПП України в 2012 р. розглянули в чотири рази більше справ за участю компаній з СНД, ніж разом узяті ICC, LCIA і SCC. Саме тому в Росії і в Україні в цілому ряді юридичних фірм створені команди юристів, що займаються переважно міжнародним арбітражем, тоді як в інших країнах СНД ним займаються окремі фахівці, для яких часто міжнародний арбітраж не є єдиною або основною спеціалізацією. Українські юридичні фірми мають найбільші практики МКА. У рейтинг провідних юридичних фірм у сфері міжнародного арбітражу в СНД увійшли 2 українські фірми - AstarovLawyers та Saeynko Kharenko. Із 22 найбільш відомих професіоналів в області міжнародного арбітражу в СНД визнано двох представників України - Тетяну Сліпачук і Андрія Астапова.

Результати даного дослідження базуються на анкетуванні і інтерв'юванні фахівців у галузі міжнародного комерційного арбітражу з країн СНД та аналізі доступних статистичних даних. За основу дослідження

брались кількісні та якісні показники «ринку арбітражу» країн СНД, стратегічні і тактичні переваги суб'єктів бізнесу, взаємодія між консультантами і клієнтами, схожі та відмінні риси між ринками юридичних послуг різних країн СНД.

Рішення національного суду по справі Еулер Гермес Сервісез Швайц АГ щодо переходу прав за арбітражною угодою

Рішення Апеляційного суду одеської області від 22.01.2014 року у справі Еулер Гермес Сервісез Швайц АГ про визнання на території України рішення арбітражного суду підтверджує, що судова практика у питаннях переходу прав за арбітражною угодою є доволі заплутаною та формалістичною.

Так, компанія «Еулер Гермес Сервісез Швайц АГ» звернулась до національного суду з клопотанням про надання дозволу на визнання та примусове виконання на території України рішення арбітражного суду ФОСФА про стягнення з ПАТ «Одеський олійно-жировий комбінат» грошових коштів на свою користь. Контракт, спір з якого розглядався арбітром, був укладений між компанією «Поттус Трейд С.А.» та боржником. Контракт містив положення про заборону передачі прав за ним, однак первісний кредитор до закінчення розгляду в арбітражі передав права вимоги до боржника компанії «Еулер Гермес Сервісез Швайц АГ». При цьому, в арбітражному рішенні стягувачем був зазначений саме первісний кредитор. Компанією «Еулер Гермес Сервісез Швайц АГ» під час розгляду клопотання в українському суді, було зазначено, що договір цесії передбачав передачу прав вимоги не з контракту як такого, а саме з арбітражного рішення.

Суди першої та апеляційної інстанцій відмовили у визнанні та наданні дозволу на примусове виконання арбітражного рішення на тій підставі, що подавати клопотання про визнання і виконання арбітражного рішення може лише стягувач за арбітражним рішенням, а компанія «Еулер Гермес Сервісез Швайц АГ» стягувачем у арбітражному рішенні не зазначена. Апеляційний суд також навів додаткові обґрунтування того, що визнання і виконання арбітражного рішення буде суперечити публічному порядку України.

Суд касаційної інстанції визнав, що додаткова аргументація, наведена судом апеляційної інстанції щодо порушення публічного порядку, суперечить нормам матеріального права, а тому скасував ухвалу суду апеляційної інстанції та передав справу на новий розгляд. При цьому, суд касаційної інстанції у своєму рішенні не досліджував питання тлумачення поняття «стягувач».

Після повернення справи на новий розгляд, суд апеляційної інстанції, керуючись ч.1 ст. 393 ЦПК України, відповідно до якої клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду подається до суду безпосередньо стягувачем (його представником), вказав, що в даному випадку термін «стягувач» не може бути підданий розширеному тлумаченню, так як цей термін є взаємопов'язаний в рамках даної статті ЦПК України з терміном «рішення іноземного суду» та з положенням про безпосередність подачі такого клопотання.

Таким чином, суд апеляційної інстанції дійшов до висновку, що право на звернення до суду з подібним клопотанням чинний ЦПК України надає лише компанії «Понтус Трейд С.А.», як стягувачу по рішенню арбітражу, а тому звернення з даним клопотанням компанії «Еулер Гермес Сервісез Швайц АГ» позбавлено правових підстав за законодавством України. Відповідно, у задоволенні клопотання про надання дозволу на примусове виконання на території України рішення арбітражного суду було відмовлено.

Рішення національного суду по справі VAMED Engineering GmbH & CO KG щодо арбітрабельності спорів

Апеляційний суд м. Києва у своєму рішенні від 19.02.2014 р. дійшов до проарбітражного висновку у справі, що зачіпала питання арбітрабельності спорів.

Компанія VAMED Engineering GmbH & CO KG звернулась з клопотанням про скасування рішення МКАС при ТПП України у справі за позовом Державного підприємства для постачання медичних установ «Укрмедпостач» до компанії «VAMED Engineering GmbH & CO KG», яке обґрунтовано тим, що арбітражне застереження, на підставі якого МКАС при ТПП України розглянув спір між сторонами та ухвалив рішення у справі, є недійсним.

Позиція VAMED Engineering GmbH & CO KG зводилася до того, що на момент укладення арбітражного застереження (14.09.2009 року), ч. 2 ст. 12 Господарського процесуального кодексу України встановлювала, що підвідомчий господарським судам спір може бути передано сторонами на вирішення третейського суду (арбітражу), крім, зокрема, спорів, що виникають при укладанні, зміні, розірванні та виконанні господарських договорів, пов'язаних із задоволенням державних потреб. Відповідно, на думку VAMED Engineering GmbH & CO KG, чинний ГПК України забороняв передачу спорів, що виникали з договорів, укладених у зв'язку із задоволенням державних потреб, на вирішення міжнародного комерційного арбітражу.

Суди першої та апеляційної інстанції із зазначеними доводами не погодились та вказали, що зазначена норма ГПК України стосується виключно третейських судів, діяльність яких регулюється Законом України «Про третейські суди», за ч. 4 ст. 1 якого, дія цього Закону не поширюється на міжнародний комерційний арбітраж. Таким чином,

суди дійшли до висновку, що ч. 2 ст. 12 ГПК не стосується міжнародного комерційного арбітражу.

Рішення національного суду по справі HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD щодо визнання арбітражної угоди недійсною

В рамках рішення від 27.11.2013 р. Вищий господарський суд України дійшов до висновку, що відсутність в арбітражному застереженні чіткої назви арбітражного суду являється підставою для визнання такого арбітражного застереження недійсним.

ТОВ «Телесистеми України» звернулося до компанії HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD та приватної фірми "АРСЛАН" із позовом про визнання арбітражних застережень недійсними. Позовні вимоги обґрунтовувалися тим, що укладені між ТОВ «Телесистеми України» та компанією HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD контракти в частині арбітражного застереження не містять точного визначення органу вирішення спорів.

Так, статтею "Арбітраж" контрактів було передбачено, що будь-які спори, протиріччя або претензії, що виникають із або у зв'язку з контрактом, або його порушенням, розірванням чи недійсністю, будуть вирішені арбітражем відповідно до Регламенту Німецької Інституції з арбітражної справи, Берлін. Кількість арбітрів у випадку спору буде три. Місцем розгляду спору буде м. Берлін, Німеччина. Мовою арбітражного розгляду буде англійська.

Колегія суддів касаційної інстанції погодилася з висновками судів попередніх інстанцій про те, що відсутність в арбітражних застереженнях назви суду, на вирішення якого сторони мають передавати спори, суперечить нормам українського законодавства та підтримала рішення попередніх інстанцій про визнання арбітражних застережень недійсними.

Міжнародний комерційний арбітражний суд при ТПП України опублікував звіт про свою діяльність за 2013 рік

1. Розгляд справ МКАС при ТПП України у 2013 році

За період з 1 січня по 31 грудня 2013 року до провадження МКАС при ТПП України було прийнято 428 справ, що на 122 справи більше, ніж у 2012 році. У 2013 році МКАС при ТПП України розглянув і виніс рішення у 297 справах, з яких 152 справи (51,18 %) були розглянуті колегіальним складом арбітражного суду і 145 справ (48,82 %) - одноосібно.

У розгляді справ неодноразово брали участь іноземні арбітри - з Австрії, Білорусі, Німеччини, Казахстану, Молдови, Норвегії, Польщі, Російської Федерації, Сербії, Словаччини, Чехії, Швейцарії.

2. Географія сторін

Сторонами у справах виступали особи із 55 країн, у тому числі з 46 країн далекого зарубіжжя, 8 країн СНД і України. Резиденти були відповідачами у 55 справах, що складає 12,85 % від загальної кількості справ, і позивачами - по 366 справах (85,51 %).

3. Види спірних договорів

Більшість спорів, переданих на розгляд МКАС при ТПП України в 2013 році, як і в попередні роки, були пов'язані з договорами поставки та міжнародної купівлі-продажу товарів і стосуються порушень контрактних зобов'язань з оплати або поставки товарів. Значна кількість спорів пов'язана з якістю поставленого товару, з наданням послуг (у тому числі, банківських) та виконанням різного виду робіт. Менше було спорів, пов'язаних із будівництвом, транспортно-експедиторським обслуговуванням, перевезеннями товарів, лізингом, орендою та

позикою.

4. Строки арбітражного розгляду справ

У 2013 році МКАС при ТПП України розглянув і виніс рішення по 297 справах. У більшості справ строк розгляду складав від трьох до шести місяців, 9 справ розглядалися більше 12 місяців.

Гаррі Борн випустив друге видання книги «Міжнародний комерційний арбітраж»

Друге видання книги Гаррі Борна «Міжнародний комерційний арбітраж» є авторитетним трактатом на 4000 сторінках. У трьох томах вказаної книги надано широкий коментар та аналіз з усіх аспектів міжнародного комерційного арбітражного процесу.

Перше видання книги «Міжнародний комерційний арбітраж» було визнано юридичною спільнотою одним із найкращих посібників у галузі міжнародного арбітражу. У 2011 році книга отримала нагороду Американського товариства міжнародного права і у 2010 році була визнана книгою року по вирішенню міжнародних спорів у нафтовій, газовій, видобувній та інфраструктурній галузях.

У книзі широко аналізується законодавство і практика сучасного міжнародного комерційного арбітражу, книга детально тлумачить чинні міжнародні конвенції, положення національних законів у сфері арбітражу та правила арбітражних установ. Книга фокусується як на міжнародному законодавстві так і на положеннях національного законодавства багатьох юрисдикцій.

Друге видання було суттєво змінено, розширено та оновлено, воно включає значимі матеріали у сфері міжнародного арбітражу усіх за-

конодавчих, судових та арбітражних установ станом на січень 2014 року. Видання містить також розширений аналіз питань скасування та визнання арбітражних рішень, етики адвокатів, незалежності та неупередженості арбітрів та застосовного права. У книзі містяться посилання на більш ніж 20 тис. справ та рішень арбітражних судів та інших органів.

